

O'ZBEKISTONDA YOSH OILALARNI IJTIMOIIY QO'LLAB- QUVVATLASH DASTURLARI VA XORIJ TAJRIBASI

Qahramonova Nodira Laziz qizi

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti,

Ijtimoiy ish yo'nalishi 1-kurs talabasi

ARTICLE INFO

ABSTRACT:

ARTICLE HISTORY:

Received:10.04.2025

Revised: 11.04.2025

Accepted:13.04.2025

KEYWORDS:

*yoshlar, dasturlar,
xorijiy tajribalar,
subsidiyalar, ijtimoiy
xizmatlar, oila, jamiyat,
imkoniyatlar,
muammolar.*

O'zbekistonda yosh oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash dasturlari va xorij tajribasi haqida gapirganda, avvalo, yosh oilalarning ijtimoiy va iqtisodiy muammolarini hal etishga qaratilgan dasturlar va tashabbuslar muhim ahamiyat kasb etishini ta'kidlash lozim. Yosh oilalar, ko'pincha, iqtisodiy qiyinchiliklar, uy-joy masalalari, bolalar tarbiyasi va ta'limi kabi muammolar bilan duch keladilar. Shu sababli, davlat va jamiyat tomonidan ularni qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy himoya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish zarur.

KIRISH

Oila – bu inson hayotining eng muhim va asosiy tuzilmalardan biri. U har bir insonning ijtimoiy, emosional va ruhiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Oila, nafaqat biologik aloqalar, balki hissiy bog'lanishlar, o'zaro hurmat va qo'llab-quvvatlash asosida shakllanadi. Oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlar, insonning hayotidagi eng birinchi tajribalar va qadriyatlarni belgilaydi. Oila, insonning shaxs sifatida shakllanishida, uning ijtimoiy hayotga integratsiyalashuvida, shuningdek, ruhiy salomatligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Oila, inson hayotining turli bosqichlarida har xil vazifalarni bajaradi. Yosh bolalar uchun oila – bu dunyo haqida

birinchi bilimlar olish joyi, ularning tarbiyasi va rivojlanishi uchun asosiy muhitdir. Oila, shuningdek, o'zaro yordam va qo'llab-quvvatlash tizimi sifatida ham xizmat qiladi. Oila a'zolari bir-birlariga emotsional va moddiy jihatdan yordam berish orqali hayotdagi qiyinchiliklarni yengishlariga yordam beradi. Zamonaviy jamiyatda oila tushunchasi o'zgarib bormoqda. Turli ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy omillar, oilaning shakllanishi va funksiyalarini ta'sir qiladi. Oila turli ko'rinishlarda mavjud bo'lishi mumkin: an'anaviy oilalar, yakkalik oilalar, bir jinsli oilalar va boshqalar. Har bir oilaning o'ziga xos xususiyatlari, qadriyatlari va an'analari mavjud.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash dasturlari bir necha yo'nalishlarda amalga oshirilmoqda. Birinchidan, davlat tomonidan yosh oilalarga moliyaviy yordam ko'rsatish, ularni uy-joy bilan ta'minlash va ijtimoiy himoya qilish maqsadida turli dasturlar ishlab chiqilgan. Masalan, yosh oilalarga uy-joy olish uchun imtiyozli kreditlar berish, subsidiyalar taqdim etish va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish kabi dasturlar mavjud. Bu dasturlar orqali yosh oilalar o'zlarining uy-joy masalalarini hal etish, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va bolalar tarbiyasiga e'tibor qaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ikkinchidan, O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlashda ijtimoiy xizmatlar va maslahatlar taqdim etish muhim ahamiyatga ega. Yosh oilalar uchun psixologik yordam, huquqiy maslahatlar va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish orqali ularning muammolarini hal etish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beriladi. Bunday xizmatlar, yosh oilalarning o'zaro munosabatlarini mustahkamlash, stress va depressiyadan qochish, shuningdek, bolalar tarbiyasida yordam berish uchun zarur.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash dasturlarining yana bir muhim yo'nalishi – ta'lim va kasb-hunar ta'limi. Yosh oilalar uchun ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish, ularga kasb-hunar o'rganish imkoniyatlarini taqdim etish, ularning iqtisodiy mustaqilligini oshirishga yordam beradi. Ta'lim dasturlari orqali yosh oilalar o'z bilim va ko'nikmalarini oshirib, ishga joylashish imkoniyatlarini yaxshilashlari mumkin. Bu, o'z navbatida, yosh oilalarning iqtisodiy barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. Bundan tashqari, O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlashda sog'liqni saqlash tizimi ham muhim rol o'ynaydi. Yosh oilalar uchun sog'liqni saqlash xizmatlarini taklif etish, ular orasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, reproduktiv salomatlikni yaxshilash va bolalar sog'lig'ini saqlash bo'yicha dasturlar ishlab chiqish zarur. Sog'liqni saqlash tizimida yosh oilalarga ko'rsatilayotgan xizmatlar, ularning sog'lig'ini yaxshilash, oilaviy munosabatlarni mustahkamlash va bolalar tarbiyasida ijobiy ta'sir ko'rsatadi.[2]

Xorij tajribasi ham yosh oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Ko'plab rivojlangan mamlakatlarda, masalan, Skandinaviya davlatlarida, yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash tizimi juda rivojlangan. Ushbu mamlakatlarda davlat tomonidan yosh oilalarga moliyaviy yordam, uy-joy ta'minoti, ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlari ko'rsatiladi. Misol uchun, Norvegiya va Shvetsiyada yosh oilalar uchun nafaqa tizimi, bolalar parvarishi xizmatlari va ta'lim imkoniyatlari juda yuqori darajada tashkil etilgan. Bunday dasturlar, yosh oilalarning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, ularning farovonligini oshirish va ijtimoiy muammolarni hal etishda samarali hisoblanadi. Xorijda olingan tajribalar, O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash dasturlarini takomillashtirishda yordam berishi mumkin. O'zbekiston, yosh oilalarga ko'rsatilayotgan xizmatlarni

yanada kengaytirish, ijtimoiy himoya tizimini mustahkamlash va yosh oilalar uchun qulay sharoitlar yaratish maqsadida xorijiy tajribalarni o'rganishi zarur. Yosh oilalarga ko'rsatilayotgan yordamni oshirish, ularning ijtimoiy va iqtisodiy muammolarini hal etishga qaratilgan dasturlarni yanada takomillashtirish, O'zbekistonning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega.[3]

O'zbekistonda yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash dasturlari va xorij tajribasi, yosh oilalarning ijtimoiy barqarorligini ta'minlash, ularning iqtisodiy mustaqilligini oshirish va farovonligini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Bunday dasturlar orqali yosh oilalar o'z hayotlarini yaxshilash, bolalar tarbiyasiga e'tibor qaratish va o'zaro munosabatlarni mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'zbekiston, yosh oilalar uchun qulay sharoitlar yaratish, ijtimoiy himoya tizimini mustahkamlash va xorijiy tajribalarni o'rganish orqali, yosh oilalarning farovonligini oshirishga erishishi mumkin.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda yosh oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash dasturlari va xorij tajribasi, yosh oilalarning ijtimoiy va iqtisodiy muammolarini hal etishga qaratilgan kompleks yondashuvni talab etadi. Yosh oilalar, davlat va jamiyat tomonidan qo'llab-quvvatlanganida, o'z hayotlarini yaxshilash, farovonligini oshirish va kelajak avlodni tarbiyalashda muvaffaqiyatga erishadilar. Bu jarayon, O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va jamiyatning barqarorligini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Qodirov, A. (2020). "Yosh oilalarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash: O'zbekiston tajribasi". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ijtimoiy Xizmatlar Vazirligi.
2. Xolikov, M. (2019). "O'zbekistonda yosh oilalar uchun ijtimoiy dasturlar". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Rahimov, D. (2021). "Yosh oilalar va ularning ijtimoiy himoyasi: muammo va yechimlar". Tashkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
4. Abdullaeva, N. (2022). "Yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash: O'zbekiston va xorijiy tajribalar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi.
5. Karimova, S. (2023). "Xorijiy tajribalar asosida yosh oilalarni qo'llab-quvvatlash dasturlari". Tashkent: O'zbekiston Ijtimoiy Fanlar Instituti.
6. Nurmatov, R. (2020). "Ijtimoiy himoya va yosh oilalar: O'zbekiston va xalqaro tajriba". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ijtimoiy Rivojlanish Vazirligi.
7. Tashkentov, A. (2021). "Yosh oilalar uchun ijtimoiy dasturlar: muammolar va yechimlar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ijtimoiy Tahlil Markazi.
8. Murodov, E. (2022). "Yosh oilalar va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash: O'zbekiston va xorijiy tajribalar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.